

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Затверджено

Вченою радою

Інституту цифровізації освіти

НАПН України

від 02 лютого 2022 р., протокол № 3

Директор _____

В.Ю. Биков

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ
З ФІЛОСОФІЇ

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Ступінь вищої освіти	доктор філософії (перший науковий)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Спеціалізація	Інформаційно-комунікаційні технології в освіті

Київ

ПЕРЕДМОВА

Програма вступного іспиту до аспірантури з філософії розроблена відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)».

Програма розрахована на здобувачів, які закінчили заклади вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» та які прагнуть отримати ступінь доктора філософії за спеціальністю: 011 Освітні, педагогічні науки, спеціалізацією: Інформаційно-комунікаційні технології в освіті в Інституті цифровізації освіти НАПН України.

Вступний іспит з філософії має на меті визначити рівень методичної підготовки вступника, його наукового й культурного світогляду, здатності самостійно займатися науково-дослідницькою діяльністю; перевірити уміння вступника застосовувати знання у науковому дослідженні.

Для проведення вступного іспиту утворюється приймальна предметна (екзаменаційна) комісія. До складу предметної комісії входять доктори філософії (кандидати наук) та доктори наук, які є співробітниками Інституту. До складу предметної комісії також можуть входити представники ЗВО або інших наукових установ (за згодою), з якими укладено договори про проведення спільної наукової діяльності, та/або спільного керівництва дослідженнями аспірантів, та/або спільного виконання освітньо-наукової програми, узгодженою між ЗВО та ІЦО НАПН України.

Вступний іспит проводиться державною (українською) мовою.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Вступний іспит з філософії проводиться в усній формі та передбачає такі компоненти:

Підготовка відповідей на питання обраного экзаменаційного білету.

Вступнику пропонується обрати один экзаменаційний білет з трьома питаннями, на які він повинен дати вичерпну та обґрунтовану відповідь. Для письмового запису відповідей на экзаменаційні завдання використовуються аркуші усної відповіді відповідного зразка. Після внесення вступником відповіді до зазначеного аркушу він ставить під нею свій підпис, що підтверджується підписами членів предметної (екзаменаційної) комісії.

Час на підготовку – 20-30 хв.

Відповідь вступника на питання обраного екзаменаційного білету.

Після підготовки, вступник дає лаконічну, але повну та обгрунтовану усну відповідь на кожне з трьох питань обраного білету.

Час для виконання – 10-15 хв.

Додаткові запитання від членів предметної (екзаменаційної) комісії.

Після завершення усної відповіді вступника, члени предметної (екзаменаційної) комісії можуть задати вступнику додаткові питання, які стосуються тематики та проблематики одного або кількох питань, які вказані в екзаменаційному білеті.

Час для виконання – 5-10 хв.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Знання кожного окремого вступника до аспірантури оцінюються як середній бал за кожне з питань екзаменаційного білету.

«Відмінно» (5 балів): вступник надав правильні та повні відповіді на всі три питання екзаменаційного білету, виявив глибоке розуміння їхньої суті та змісту, а також високий рівень теоретичних знань з філософії. Відповіді вступника засвідчують здатність до аналізу та інтерпретації матеріалу.

«Добре» (4 бали): вступник надав правильні та повні відповіді не менше ніж на два питання екзаменаційного білету або правильно, але недостатньо повно, відповів на всі три питання. Відповіді вступника засвідчують у цілому високий рівень знання матеріалу, здатність до його аналізу та інтерпретації.

«Задовільно» (3 бали): вступник надав правильну та повну відповідь не менше ніж на одне питання екзаменаційного білету. Відповіді вступника засвідчують задовільний рівень знання матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації.

«Незадовільно» (2 бали): вступник не надав правильної та повної відповіді на жодне питання екзаменаційного білету. Відповіді вступника засвідчують незадовільний рівень знання матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації.

Вступник вважається таким, що склав вступний іспит з філософії, якщо його оцінка за усні відповіді на питання екзаменаційного білету становить від 3 до 5 балів. У випадку, якщо екзаменаційна оцінка є нижчою за 3 бали, вступник вважається таким, що не склав вступний іспит.

Інформація про результати іспиту оголошується вступникові в день його проведення.

ПИТАННЯ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ФІЛОСОФІЇ

1. Світоглядне питання філософії.
2. Філософія як особлива форма суспільної свідомості. Предмет філософії.
3. Структура філософського знання. Функції філософії.
4. Історичні типи світогляду.
5. Історичні типи філософії: основні ідеї і принципи.
6. Філософські проблеми онтології.
7. Методологія та гносеологія в структурі філософського знання.
8. Проблема цінностей у філософії.
9. Особливості класичної доби античної філософії: софісти, Сократ, Платон, Арістотель.
10. Система виховання у вченнях Платона.
11. Космоцентрична спрямованість античної філософії.
12. Основне питання середньовічної філософії.
13. Пантеїстичний характер натурфілософії Відродження.
14. Вчення просвітителів (XVIII-XIX ст.) про суспільство і державу.
15. Агностицизм філософії І. Канта.
16. Об'єктивний ідеалізм Г. Гегеля.
17. Філософія марксизму: загальна характеристика.
18. Раціоналізм та ірраціоналізм у філософії XX ст.
19. Поняття несвідомого в психоаналізі З. Фрейда.
20. Проблема людини в екзистенціальній філософії.
21. Своєрідність української національної філософії в контексті світової культури.
22. Співвідношення формаційного та цивілізаційного підходів до розуміння розвитку людського суспільства.
23. Філософія науки та науково-технічний прогрес.
24. Філософія освіти в епоху цивілізаційних змін.
25. Психологічні особливості творчої особистості.
26. Розвиток особистості у суспільстві високих технологій.
27. Проблема істини в філософії.
28. Особливості впливу філософії на духовний світ педагога.
29. Діалектика та її альтернативи.
30. Наука й освіта в умовах формування інформаційного суспільства.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

1. Алексейчук І. С., Загороднюк В. П., Мозговий Л. І., Абизова Л. В., Ємельяненко Г. Д., Дубініна В. О. Філософія освіти і науки. 2019.
2. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія. Київ : Атіка, 2008.
3. Бургин М. С., Кузнецов В. И. Аксиологические аспекты научных теорий. Киев : Наукова Думка, 1991.
4. Копнин П. В. Диалектика, логика, наука. Москва : Наука, 1973. 458 с.
5. Кэмпбелл Д. Модели экспериментов в социальной психологии и прикладных исследованиях. Пер. с англ. Москва : Прогресс, 1980.
6. Камке В.А. Философия. М. : Логос, 2001.
7. Каратини Р. Введение в философию. История философии. Формирование философских взглядов и систем от античности до современности. Перевод с французского Г. Ливановой. М. : ЭКСМО, 2003.
8. Кузнецов В. І. Вступ до історії філософії. Навчальний посібник. Київ : Видавництво Київського університету права, 2007. 140 стор.
9. Кунцман П., Буркард Ф.-П., Відман Ф. Філософія : dtv-Atlas. Переклад с 10-го німецького вид. Науковий редактор перекладу В. П. Розумний. К. : Знання-Прес, 2002.
10. Логика научного исследования / Отв. ред. П. В. Копнин и М. В. Попович. Москва : Наука, 1965. 358 с.
11. Скирбекк Г., Гилье Н. История философии. М. : Владос, 2000.
12. Стивенсон Дж. Философия. Перевод с английского С.В.Зубкова. М. : Астрель, 2006.
13. Стратон Р. Коротка історія новітньої філософії. Переклад з англійської О.Коваленко. К. : Основи, 1998.
14. Рассел Р. Історія західної філософії. Переклад з англійської Ю. Лісняка та П. Тарашука. К. : Основи, 1995.
15. Реале Дж., Антисери Д. Западная философия от истоков до наших дней. В четырех томах. Перевод с итальянского С. Мальцевой. Санкт-Петербург : Петрополис, 1997.
16. Татаркевич В. Історія філософії. В трьох томах. Переклад з польської А. Шкраб'юка. Львів : Свічадо, 1997/8.
17. Турчин В.Ф. Феномен науки: Кибернетический подход к эволюции. Изд. 2-е М. : ЭТС, 2000. Філософський енциклопедичний словник. Голова редколегії В. І. Шинкарук. К. : Абрис, 2002.